

ЗВІТ

про діяльність Ради молодих вчених Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського за 2018 рік

Рада молодих вчених (далі – РМВ, Рада) ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського створена **29 лютого 2016 р.** згідно з Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність». До її складу входять молоді науковці бібліотеки віком до 35 років. Метою діяльності РМВ є представництво, захист та реалізація професійних, інтелектуальних, юридичних інтересів і прав молодих вчених бібліотеки, підвищення їхнього фахового рівня, реалізація творчої та професійної активності.

Основні завдання й напрями роботи РМВ викладені в положенні, затвердженому на вченій раді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (протокол № 5 від 21 квітня 2016 р.), і полягають у сприянні успішній та ефективній професійній науково-дослідній діяльності молодих вчених бібліотеки, їхній фаховій та особистісній самореалізації, розвитку творчих ініціатив та інноваційної діяльності; підтримці ідей наукової молоді з різних питань наукового й громадського життя, представленні та відстоюванні інтересів молодих вчених; налагодженні співробітництва й розвитку професійних контактів із радами молодих вчених бібліотек, наукових установ, закладів вищої освіти, наукових об'єднань, громадських молодіжних організацій та інших інституцій в Україні й за кордоном; організації та участі в наукових і науково-практичних заходах (конференціях, семінарах, симпозіумах, лекторіях, круглих столах, ярмарках наукових ідей тощо); забезпеченні участі молодих вчених у грантах, проектах, конкурсах, програмах та інших заходах, спрямованих на підтримку наукової молоді.

Склад Ради:

- 1. Тарнавська С. В.** – голова Ради, кандидат історичних наук, завідувач відділу історії освіти;
- 2. Орищенко І. О.** – заступник голови Ради, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу наукової організації та зберігання фонду;
- 3. Дроншкевич О. В.** – секретар Ради, науковий співробітник відділу наукової організації та зберігання фонду;
- 4. Горак В. В.** – член Ради, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу наукової аналітичної та реферативної інформації у сфері освіти;
- 5. Деревянко Т. М.** – член Ради, молодший науковий співробітник відділу історії освіти;
- 6. Онищенко Н. В.** – член Ради, молодший науковий співробітник відділу комплектування та наукового опрацювання документів.

У січні 2018 р. при РМВ було створено **секцію бібліотечної молоді**, склад якої нараховує 4 члени. Очолює секцію **О. В. Литовченко**, головний бібліограф відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Секцію організовано з метою сприяння професійному зростанню молодих бібліотекарів, залучення їх до науково-дослідної роботи, розвитку творчого потенціалу.

Упродовж звітнього періоду діяльність РМВ здійснювалася за такими **напрямами:**

- науково-організаційна робота;
- підготовка та проведення науково-практичних заходів для молодих вчених;
- участь у науково-практичних заходах, проектах;
- співпраця з молодіжними науковими об'єднаннями, громадськими організаціями;
- соціокультурна діяльність.

1. Науково-організаційна робота

Упродовж року регулярно проводилися **засідання Ради**, на яких обговорювалися організаційні моменти, зміни у складі колективу, пропозиції щодо подальших напрямів діяльності, питання підготовки заходів, виконання плану роботи та інше, про що зафіксовано у протоколах.

Систематично готувалися **інформаційні матеріали** для веб-порталу бібліотеки та соціальних мереж, де всебічно висвітлювалися основні аспекти діяльності молодих вчених, зокрема їхня участь у науково-практичних заходах, організованих ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та іншими установами. Інформацію про цьогорічний круглий стіл молодих вчених (18 травня 2018 р.) опубліковано у «Педагогічній газеті» (№ 3). Також відомості про основні напрями та результати роботи Ради висвітлено у збірнику матеріалів X Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів «Бібліотека в XXI столітті: цифрова реальність» (м. Мінськ, Білорусь, 27–28 листопада 2018 р.).

2. Підготовка та проведення науково-практичних заходів для молодих вчених

Наукова молодь бібліотеки щорічно в рамках Всеукраїнського фестивалю науки організовує круглий стіл молодих вчених. Так, 18 травня 2018 р. відбувся черговий **круглий стіл «Наукова молодь в умовах інтеграції України в міжнародний освітній та науковий простір: сучасний стан, проблеми, перспективи»**.

У заході взяли участь молоді вчені наукових установ НАПН України (Інституту соціальної та політичної психології, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих, Інституту вищої освіти, Інституту педагогіки, Інституту проблем

виховання, Інституту інформаційних технологій і засобів навчання, Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського), закладів вищої освіти (Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Київського університету імені Бориса Грінченка), Педагогічного музею України, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, Науково-дослідного інституту українознавства, Державної бібліотеки України для юнацтва. Круглий стіл відбувся за участю зарубіжних фахівців із Білорусі.

Із вітальним словом до наукової молоді звернулася директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України *Л. Д. Березівська*, яка привітала присутніх із Тижнем науки, відзначила міждисциплінарний характер круглого столу та побажала плідної роботи. Модерувала захід заступник директора з наукової роботи, кандидат історичних наук *С. М. Кравченко*.

Розпочав засідання закордонний колега, бібліотекар відділу маркетингових досліджень ДУ «Центральна наукова бібліотека імені Якуба Коласа» НАН Білорусі, аспірант факультету інформаційно-документних комунікацій Білоруського державного університету культури і мистецтв *О. О. Тарасевич*, який у режимі веб-конференції виголосив доповідь на тему «Проблема розвитку професійних компетенцій бібліотечних спеціалістів засобами соціальних мереж».

У подальшій роботі з ключовими доповідями виступили: кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, заступник голови Ради молодих науковців Інституту, голова РМВ НАПН України *Л. М. Дяченко* («Рада молодих вчених як осередок взаємодії наукової молоді»); кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії психології мас та спільнот Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, голова РМВ Інституту, заступник голови РМВ НАПН України з напрямку міжнародної співпраці та зв'язків з громадськістю *І. Г. Губеладзе* («Проблеми і перспективи презентації наукових здобутків молодих вчених у світовій науковій спільноті: аналіз практичного досвіду»); кандидат політичних наук, доцент, завідувач сектору вчительської професійної майстерності та авторського педагогічного новаторства відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, член РМВ *О. М. Косьмій* («Експериментальна робота у закладах загальної середньої освіти»); кандидат педагогічних наук, викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, член РМВ *Н. В. Левченко* («Науковий аспект підготовки докторів філософії з соціальної роботи»); старший науковий співробітник Педагогічного музею України

В. В. Бондаренко («Жіночі постаті в історії освіти (за матеріалами виставки «Педагогині» у Педагогічному музеї України»); кандидат історичних наук, завідувач відділу історії освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, голова РМВ *С. В. Тарнавська* («Наукова молодь ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського: результати й перспективи діяльності»).

Політематичний науково-практичний захід пройшов у дружній атмосфері, молоді вчені обмінялися досвідом власних наукових пошуків, напрацювань та досягнень, обговорили перспективи розвитку науки й освіти в Україні, розглянули питання участі в міжнародних проектах і підвищення публікаційної активності у виданнях, що входять до наукометричних баз даних. Учасники круглого столу одноставно висловили думку про необхідність подальшої організації подібних заходів із метою об'єднання наукової молоді навколо спільних інтересів.

3. Участь у науково-практичних заходах, проектах

Молоді вчені ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського взяли активну участь у низці *науково-практичних заходів* бібліотеки та інших установ із метою апробації результатів науково-дослідної роботи. За звітний період члени Ради були учасниками **12** заходів: **6** – проведені бібліотекою, **7** – іншими установами (**3** – міжнародні, **1** – зарубіжна конференція). У рамках заходів виголошено **20** доповідей та виступів.

Участь у науково-практичних заходах, організованих ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

№ п/п	Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Тема доповіді
1	Науково-практичний семінар « <i>Книжкова спадщина України – складник європейського культурного надбання</i> »	27 лютого 2018 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, м. Київ	Дроншкевич О. В. Рідкісні видання іноземними мовами у складі фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
2	Науково-практичний семінар « <i>Василь Сухомлинський і сучасне дошкілля: до 100-річчя з дня народження</i> »	30 березня 2018 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Інститут проблем виховання, м. Київ	Тарнавська С. В. Ідеї В. Сухомлинського в сучасному просторі дошкільної освіти: інформаційно-бібліографічний аспект
				Деревянко Т. М. Твори В. Сухомлинського іноземними мовами в читальному залі Фонду В. О. Сухомлинського

3	Науково-практичний семінар « <i>Основні напрями науково-інформаційної діяльності бібліотек (бібліографічної, реферативної, аналітичної) в умовах євроінтеграційних та глобалізаційних процесів: теорія й практика</i> »	15 травня 2018 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Інститут проблем виховання, м. Київ	<p>Орищенко І. О. Наукове анотування рідкісних видань з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як складова інформаційного забезпечення користувачів</p> <p>Горак В. В. Міжнародні системи ідентифікації вчених як показник іміджу науковця</p>
4	Всеукраїнський науково-практичний семінар « <i>Джерела та історіографія про трансформаційні процеси в освітньому просторі України (1991–2017)</i> »	16 травня 2018 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, м. Київ	<p>Тарнавська С. В. Бібліографічні покажчики як складник джерельної бази з питань розвитку освіти в незалежній Україні</p> <p>Орищенко І. О. Перші кроки реформування освіти в Україні на початку 90-х рр. ХХ ст. (за матеріалами з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського)</p> <p>Дроншкевич О. В. Розвиток освіти на сторінках зарубіжної наукової періодики з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського</p>
5	Круглий стіл « <i>Наукова молодь в умовах інтеграції України в міжнародний освітній та науковий простір: сучасний стан, проблеми, перспективи</i> »	18 травня 2018 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, м. Київ	<p>Тарнавська С. В. Наукова молодь ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського: результати й перспективи діяльності</p> <p>Орищенко І. О. Від книгозбірні до інформаційного центру: історія Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського</p> <p>Дроншкевич О. В. Рідкісні видання іноземними мовами як складова частина документного ресурсу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського</p> <p>Горак В. В. Популярні наукові сервіси комунікації та їх можливості для молодих учених</p>

				<p>Дерев'янко Т. М. Українська освітянська преса в розвитку вітчизняної освіти і науки</p> <p>Онищенко Н. В. Удосконалення діяльності роботи бібліотек закладів середньої та загальної освіти, традиції та інновації</p> <p>Литовченко О. В. Інформаційно-бібліографічний супровід наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки й психології</p>
6	Науково-методологічний семінар « <i>Історіографія як важливий складник досліджень з історії освіти: європейський і вітчизняний виміри</i> »	23 жовтня 2018 р.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, м. Київ	Тарнавська С. В. Національно-патріотичне виховання в Україні крізь призму бібліографії

Участь у науково-практичних заходах, організованих іншими установами

№ п/п	Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Тема доповіді
1	Науково-практичний семінар « <i>Медіаграмотність у сучасному суспільстві</i> »	15 березня 2018 р.	Державна бібліотека України для юнацтва, м. Київ	Тарнавська С. В. (сертифікат учасника)
2	Всеукраїнський освітній форум « <i>Нова українська школа – діалог з В.О. Сухомлинським</i> »	25-26 квітня 2018 р.	КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», м. Херсон	<p>Тарнавська С. В. Василь Сухомлинський про роль народної пісенної творчості у формуванні патріотичної свідомості дітей</p> <p>Дерев'янко Т. М. Праці В. Сухомлинського іноземними мовами в міжнародному інформаційному просторі</p>
3	XIII Всеукраїнська конференція молодих учених та спеціалістів « <i>Історія освіти, науки і техніки в Україні</i> »	18 травня 2018 р.	Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН України, м. Київ	Горак В. В. (сертифікат учасника)

4	Літня школа з палеографії та ранніх друкованих книг	29–30 травня 2018 р.	КНУ ім. Тараса Шевченка, історичний факультет, кафедра історії стародавнього світу та середніх віків	Орищенко І. О. (сертифікат учасника)
5	Міжнародний семінар «Академічна доброчесність у вищій освіті: виклики та кращі практики»	12 вересня 2018 р.	Інститут вищої освіти НАПН України, м. Київ	Тарнавська С. В. (сертифікат учасника)
6	Міжнародна наукова конференція «Бібліотека. Наука. Комунікація»	6–8 листопада 2018 р.	НБУ ім. В. І. Вернадського, м. Київ	Дроншкевич О. В. Періодичні видання XIX – початку XX ст. іноземними мовами з фонду ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського
7	X Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених і спеціалістів «Бібліотека в XXI веку: цифрова реальність»	27–28 листопада 2018 р.	Центральна наукова бібліотека імені Якуба Коласа НАН Білорусі, м. Мінськ	Тарнавська С. В. Совет молодых ученых Государственной научно-педагогической библиотеки Украины имени В. А. Сухомлинского: основные направления и результаты деятельности

Відзначимо, що члени РМВ здійснювали постійний **моніторинг наукових та освітніх сайтів** з метою пошуку інформації про можливість участі в науково-практичних заходах, що відбувалися за кордоном, та публікації статей у зарубіжних виданнях. Проводилося інформування співробітників бібліотеки про зарубіжні заходи та журнали.

Молоді вчені бібліотеки брали участь у реалізації **науково-практичних проектів** бібліотеки. Зокрема, С. В. Тарнавська та І. О. Орищенко впродовж року в складі робочої групи активно працювали над дослідженням історії книгозбірні та створенням музейної експозиції «Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України: історія та сучасність (друга половина XIX – початок XXI століття)», урочисте відкриття якої відбулося 28 вересня 2018 р.; О. В. Дроншкевич у рамках науково-педагогічного лекторію «Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти й науки» проводила лекції з теми «Сучасні та рідкісні видання іноземними мовами у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського».

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є учасником проекту Української бібліотечної асоціації «Все про Європу: читай, слухай, дізнавайся в пунктах

європейської інформації в бібліотеках», який реалізується за підтримки програми ЄС Еразмус+ (Жан Моне). В березні 2017 р. у бібліотеці організовано **Пункт європейської інформації** з метою інформування громадськості про країни ЄС, здійснення дослідницької роботи з питань європейської інтеграції. Члени РМВ долучалися до роботи цього пункту, зокрема О. В. Дроншкевич проводила ознайомчі лекції для відвідувачів щодо видань іноземними мовами у фонді бібліотеки.

4. Співпраця з молодіжними науковими об'єднаннями, громадськими організаціями

РМВ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського здійснює вагому роботу щодо налагодження та розвитку співробітництва з науковою молоддю інших установ. Цього року в рамках круглого столу (18 травня 2018 р.) *підписано угоду про співпрацю* із РМВ Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (голова Ради – кандидат педагогічних наук, заступник директора з наукової роботи Інституту А. В. Яцишин). На сьогодні партнерські зв'язки встановлено також із молодіжними науковими організаціями Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України (2016 р.), Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (2017 р.). Співпраця наукової молоді відбувається головним чином шляхом участі в науково-практичних заходах.

Наразі ведуться перемовини щодо налагодження співробітництва з радами молодих вчених Науково-дослідного інституту українознавства МОН України, Інституту педагогіки НАПН України та молодіжною секцією УБА.

Процес налагодження співпраці поступово виходить на міжнародний рівень. РМВ встановила творчі контакти з молодими фахівцями Центральної наукової бібліотеки імені Якуба Коласа НАН Білорусі. Співробітник цієї установи взяв участь у цьогорічному круглому столі молодих вчених. Надалі планується налагоджувати та розвивати співпрацю з науковою молоддю Білорусі та інших країн.

Представники РМВ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (С. В. Тарнавська, І. О. Орищенко) є *делегованими членами РМВ НАПН України*. Упродовж року регулярно брали участь у її засіданнях (визначення напрямів діяльності, розроблення робочої документації, підведення підсумків роботи, оновлення складу тощо) та заходах. РМВ НАПН України систематично організовувала англomовні семінари з метою покращення рівня знання мови та розвитку іншомовних комунікативних здібностей. С. В. Тарнавська відвідала XIII-й Англomовний *семінар для науковців «Open Up!»*, що відбувся 21 травня 2018 р. на базі Інституту вищої освіти НАПН України.

У рамках співпраці з Українською бібліотечною асоціацією С. В. Тарнавська взяла участь у науково-практичному семінарі «Медіаграмотність у сучасному суспільстві», що відбувся 15 березня 2018 р. у Державній бібліотеці України для юнацтва. Також молодь бібліотеки долучалася до реалізації проекту УБА «Все про Європу...» через діяльність Пункту європейської інформації, про який йшлося вище.

5. Соціокультурна діяльність

Молоді науковці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського проводять значну соціокультурну роботу. До Дня Європи в Україні (19 травня 2018 р.) члени РМВ організували *книжкову виставку «Зарубіжні періодичні видання у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського»*. Взяли участь у X Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» (22–25 жовтня 2018 р.), у рамках якої фахівцями бібліотеки було представлено книжкову виставку «ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського: інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти і науки». Відвідали творчу зустріч з відомим дослідником української діаспори, літературознавцем, публіцистом, бібліографом Сергієм Козаком (24 січня 2018 р.), презентацію бібліографічного покажчика «Василь Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження» (24 жовтня 2018 р.), презентацію монографії І. Д. Бега «Особистість на шляху до духовних цінностей» (12 листопада 2018 р.)

Представники Ради (С. В. Тарнавська, О. І. Орищенко) взяли участь у засіданні **Speaking Club** (цикл англomовних семінарів, організований ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у співпраці з громадською організацією «Африканська Рада в Україні»), що відбулося 27 червня 2018 р.

Члени РМВ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського долучилися до заходів із відзначення професійного свята бібліотечних працівників. Так, до Всеукраїнського дня бібліотек – 2018 молодими вченими підготовлено *мультимедійну презентацію «Подорожуємо бібліотеками України»*, в якій висвітлено інформацію про найбільш відомі та оригінальні книгозбірні з різних регіонів країни. Презентацію було розміщено на офіційному веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, де всі зацікавлені мали змогу ознайомитися з нею.

Перспективними напрямками діяльності РМВ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є:

- моніторинг міжнародних наукових проектів, грантів, конкурсів;
- пошуки оптимальних варіантів міжнародної співпраці;
- активізація участі у зарубіжних науково-практичних заходах;
- інформування науковців бібліотеки про можливість участі у зарубіжних науково-практичних заходах та публікації статей у зарубіжних виданнях;

– участь молодих вчених у заходах, конкурсах та проектах УБА, зокрема молодіжної секції;

– налагодження та розвиток співробітництва з радами молодих вчених структурних підрозділів НАПН України, МОН України, закладів вищої освіти України й зарубіжжя;

– участь у роботі РМВ НАПН України;

– висвітлення результатів діяльності РМВ бібліотеки у ЗМІ, на веб-порталі ДНПБ, у мережі Facebook.

Голова Ради молодих вчених

С. В. Тарнавська